

VẬN DỤNG TỪ HÁN VIỆT NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ HỌC TỪ VỰNG TIẾNG TRUNG CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHÁNH HÒA

Huỳnh Kim Bảo

Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Khánh Hòa, Việt Nam

Email: huynhkimbao@ukh.edu.vn

Tóm tắt: Dựa trên mối quan hệ tương đồng về ngữ âm và ngữ nghĩa giữa từ Hán Việt và từ gốc Hán trong tiếng Trung, bài báo tập trung nghiên cứu việc vận dụng từ Hán Việt nhằm nâng cao hiệu quả học từ vựng tiếng Trung của sinh viên Trường Đại học Khánh Hòa. Kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng sinh viên có thể vận dụng phương pháp này để ghi nhớ từ vựng nhanh hơn, suy đoán nghĩa từ mới hiệu quả hơn, đồng thời giảm áp lực học tập. Kết quả cũng cho thấy phương pháp này được đa số sinh viên áp dụng và đánh giá tích cực. Trên cơ sở đó, trong quá trình giảng dạy, giảng viên cần chú trọng lồng ghép kiến thức Hán Việt nhằm phát huy tối đa lợi thế tiếng mẹ đẻ cho người học.

Từ khóa: từ Hán Việt; từ vựng tiếng Trung; phương pháp học tập; học tiếng Trung Quốc

THE APPLICATION OF SINO-VIETNAMESE VOCABULARY TO ENHANCE THE EFFECTIVENESS OF CHINESE VOCABULARY LEARNING AMONG STUDENTS AT KHANH HOA UNIVERSITY

Abstract: Based on the phonological and semantic similarities between Sino-Vietnamese words and their Chinese-origin counterparts in Mandarin, this paper examines the application of Sino-Vietnamese vocabulary to enhance the effectiveness of Chinese vocabulary learning among students at University of Khanh Hoa. The findings indicate that students can use this method to memorize vocabulary more quickly, infer the meanings of new words more effectively, and reduce learning pressure. The results also show that this method is widely adopted and positively evaluated by the majority of students. Based on these findings, instructors should integrate Sino-Vietnamese knowledge into teaching to maximize the advantages of learners' mother tongue.

Keywords: Sino-Vietnamese words; Chinese vocabulary; learning methods; Chinese language learning.

Nhận bài: 18/03/2026

Phản biện: 19/04/2026

Duyệt đăng: 23/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, quan hệ hợp tác giữa Việt Nam và Trung Quốc ngày càng sâu rộng, tiếng Trung Quốc đã trở thành một trong những ngoại ngữ được lựa chọn để đưa vào giảng dạy và học tập tại các trường Đại học ở Việt Nam. Bên cạnh việc chú trọng rèn luyện những kỹ năng Nghe, Nói, Đọc, Viết, việc học tập, ghi nhớ và mở rộng vốn từ vựng tiếng Trung có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong quá trình phát triển kiến thức ngôn ngữ tiếng Trung.

Tiếng Việt và tiếng Trung có mối quan hệ mật thiết qua lớp từ Hán Việt – vốn chiếm một tỷ lệ đáng kể trong hệ thống từ vựng tiếng Việt. Những từ Hán Việt này không chỉ mang ý nghĩa sâu sắc trong văn hóa và ngôn ngữ Việt mà còn có sự tương ứng nhất định về ngữ âm, ngữ nghĩa với các từ gốc Hán trong tiếng Trung.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy sinh viên hiếm khi được hướng dẫn khai thác một cách có hệ thống mối liên hệ này trong quá trình học từ vựng tiếng Trung. Vì vậy, việc nghiên cứu phương pháp vận dụng từ Hán Việt trong quá trình học từ vựng tiếng Trung của sinh viên góp phần cải thiện hiệu quả học tập, giảm áp lực ghi nhớ, đồng thời phát huy lợi thế ngôn ngữ bản địa của người Việt.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Khách thể nghiên cứu, nội dung nghiên cứu: Khách thể tham gia khảo sát gồm 62 sinh viên chuyên ngành tiếng Trung Quốc từ năm nhất đến năm ba tại Khoa ngoại ngữ của Trường Đại học Khánh Hòa. Nội dung nghiên cứu vận dụng từ Hán Việt nhằm nâng cao hiệu quả học từ vựng tiếng Trung trong quá trình học tập của sinh viên.

Phương pháp nghiên cứu: Sử dụng phiếu điều tra để điều tra khảo sát, từ phiếu điều tra đó thu thập dữ liệu về phương pháp vận dụng từ Hán Việt và việc học từ vựng tiếng Trung của sinh viên. Sử dụng phương pháp thống kê và phần mềm Microsoft Office Excel để xử lý số liệu, tiến hành phân tích tính hiệu quả khi sử dụng phương pháp vận dụng từ Hán Việt trong quá trình học tập từ vựng tiếng Trung của sinh viên.

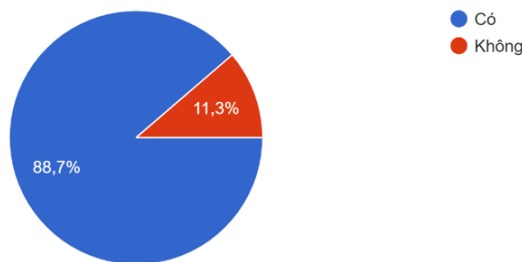
2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Vận dụng những âm Hán Việt tương đồng để ghi nhớ từ vựng tiếng Trung

Từ Hán Việt là một trong những thành phần quan trọng trong vốn từ vựng tiếng Việt. Cách phát âm của từ Hán Việt cũng có những nét tương

đồng với nghĩa từ vựng tiếng Trung. Do vậy nó đã tạo nên sự thuận lợi cho những người học tiếng Trung, sử dụng những âm đọc Hán Việt tương đồng đó để dễ dàng ghi nhớ nghĩa của từ hơn.

Bạn có vận dụng những âm Hán Việt tương đồng để ghi nhớ từ vựng tiếng Trung?
62 câu trả lời

Biểu đồ 1. Vận dụng những âm Hán Việt tương đồng để ghi nhớ từ vựng tiếng Trung

Dựa trên kết quả khảo sát cho thấy việc vận dụng những âm Hán Việt tương đồng để ghi nhớ từ vựng tiếng Trung được đa số sinh viên lựa chọn với tỷ lệ 88,7% (55 người). Với tỷ lệ chọn “Có” cao như vậy cho thấy người học sử dụng âm Hán Việt để hỗ trợ ghi nhớ từ vựng hiệu quả. Phần lớn người học cho rằng việc sử dụng âm Hán Việt giúp họ dễ nhớ từ vựng tiếng Trung hơn. Điều này cho thấy phương pháp này có tính hữu ích cao và phổ biến trong cộng đồng người học tiếng Trung. Do từ Hán Việt có âm đọc tương đồng với tiếng Trung, sinh viên đã vận dụng tối đa ưu thế này để ghi nhớ nghĩa của từ và tiết kiệm thời gian học tập.

Bên cạnh đó, cũng có những sinh viên không vận dụng phương pháp này để học từ vựng, bộ phận này chiếm 11,3% (7 người), tức là họ có những phương pháp học khác để ghi nhớ từ vựng. Có thể họ chưa sử dụng qua phương pháp vận dụng âm Hán Việt này hoặc đã sử dụng qua nhưng không thấy hiệu quả nên họ đã không chọn

phương pháp này để ghi nhớ từ vựng.

Học từ vựng tiếng Trung là một phần quan trọng trong quá trình học tiếng Trung Quốc, từ vựng đóng vai trò nền tảng và then chốt trong quá trình phát triển toàn diện các kỹ năng Nghe, Nói, Đọc, Viết. Vì vậy việc học tập, ghi nhớ và mở rộng hệ thống từ vựng có ý nghĩa rất lớn trong việc nâng cao hiệu quả học tập tiếng Trung Quốc, trong đó phương pháp vận dụng những âm Hán Việt tương đồng để ghi nhớ và mở rộng hệ thống từ vựng tiếng Trung là một trong những phương pháp học tập hiệu quả, tích cực.

Muốn vận dụng tốt từ Hán Việt không những phải hiểu rõ ý nghĩa của từ ngữ mà còn phải nắm vững âm đọc của nó. Trên thực tế, âm đọc Hán Việt có sự liên quan không hề nhỏ đến ngữ nghĩa tiếng Trung hay nói cách khác là từ vựng tiếng Trung. Bởi vì giữa chúng có sự tương đồng nên việc vận dụng những âm tương đồng đó để hỗ trợ ghi nhớ từ vựng là vô cùng cần thiết. Có thể thấy rõ qua các ví dụ:

Chữ Hán	Âm Hán Việt	Nghĩa từ vựng
国家	Quốc gia	Đất nước, quốc gia
公安	Công an	Công an
讨论	Thảo luận	Thảo luận, bàn bạc
公开	Công khai	Công khai
注意	Chú ý	Chú ý, để ý
利用	Lợi dụng	Lợi dụng, sử dụng, tận dụng
改革	Cải cách	Cải cách, đổi mới
安全	An toàn	An toàn
公共	Công cộng	Công cộng, phổ biến
准备	Chuẩn bị	Chuẩn bị, dự định
好汉	Hào hán	Anh hùng

功用	Công dụng	Công dụng, chức năng, có tác dụng
平安	Bình an	Bình an, bình yên
根本	Căn bản	Căn bản, gốc rễ
奋斗	Phấn đấu	Phấn đấu, cố gắng

Bảng 1: Một số âm đọc Hán Việt tương đồng với nghĩa từ vựng tiếng Trung

Các từ ở trên có âm đọc Hán Việt gần như giống hoàn toàn với ngữ nghĩa từ vựng tiếng Trung. Chỉ cần dựa vào sự tương đồng như vậy, người học không cần phải tra từ hay suy nghĩ xem từ đó có nghĩa là gì mà có thể nhận định được ngay nghĩa của nó. Việc vận dụng các đặc điểm của những âm Hán Việt tương đồng để ghi nhớ có thể giúp người học nắm vững vốn từ vựng nhanh hơn.

Qua điều tra khảo sát cho thấy phương pháp vận dụng âm Hán Việt để học từ vựng tiếng Trung là một phương pháp phổ biến và hiệu quả, được đa số sinh viên học chuyên ngành tiếng Trung tại trường Đại học Khánh Hòa áp dụng. Tuy nhiên không phải ai cũng sử dụng phương pháp này. Tổng quan phương pháp này rất hiệu quả trong việc học từ vựng và cần nhân rộng đối tượng sử dụng.

2.2.2. Vận dụng những từ Hán Việt đã

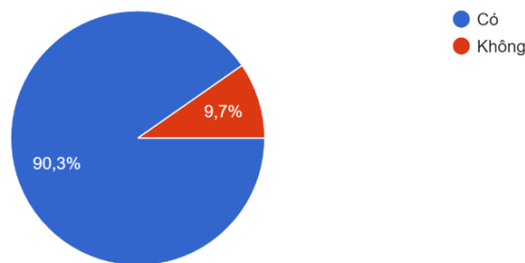
biết nghĩa để nhận diện và suy đoán từ vựng tiếng Trung

Việc học tập và sử dụng từ vựng tiếng Trung cần xem xét trên ba bình diện: ngữ âm, ngữ nghĩa và ngữ dụng. Từ vựng tiếng Trung có sự tương đồng với từ Hán Việt về mặt ý nghĩa và sự tương ứng về mặt ngữ âm. Do đó cơ sở đầu tiên để suy đoán một từ vựng tiếng Trung từ một từ Hán Việt chính là sự tương đồng về ý nghĩa, sau đó dựa vào sự tương ứng về mặt ngữ âm. Tiếp đến là dựa trên đặc điểm của ngữ pháp tiếng Hán hiện đại để phối hợp các âm đó thành một từ (đối với từ song âm tiết).

Nhận thấy được tính hiệu quả của phương pháp vận dụng này, sinh viên chuyên ngành tiếng Trung tại trường Đại học Khánh Hòa đã vận dụng tích cực phương pháp này vào quá trình học của bản thân.

Bạn có vận dụng từ Hán Việt đã biết nghĩa để suy đoán từ vựng tiếng Trung?

62 câu trả lời

Biểu đồ 2: Vận dụng từ Hán Việt đã biết nghĩa để suy đoán từ vựng tiếng Trung

Theo kết quả số liệu thống kê được trong khảo sát, trong tổng số 62 sinh viên tham gia khảo sát thì có đến 90,3% (56 người). Phần lớn sinh viên cho biết họ đã vận dụng từ Hán Việt đã biết nghĩa để suy đoán từ vựng tiếng Trung. Điều này cho thấy một sự tương đồng đáng kể giữa từ Hán Việt và từ vựng tiếng Trung. Sinh viên nhận thấy được những lợi ích của từ Hán Việt trong suy đoán từ vựng. Với hơn 90% sinh viên tham gia khảo sát lựa chọn sử dụng phương pháp này có thể thấy phương pháp này khai thác tối đa lợi thế của từ Hán Việt trong việc học tiếng Trung. Nhờ vào sự tương đồng này, người học có thể đoán nghĩa của từ tiếng Trung ngay cả khi chưa từng học qua từ

đó trước đây. Điều này giúp tăng tốc độ học từ vựng, giảm bớt gánh nặng ghi nhớ.

Trong tổng số 62 sinh viên tham gia khảo sát đó, ngoài những sinh viên lựa chọn phương pháp vận dụng những từ Hán Việt đã biết nghĩa để nhận diện và suy đoán từ vựng tiếng Trung thì cũng có 9,7% (6 người) không vận dụng phương pháp này trong quá trình học. Nguyên nhân có thể là những bạn sinh viên này không quen với từ Hán Việt, một số người không có nền tảng vững chắc về từ Hán Việt nên khi đưa nó vào quá trình học rất khó để nhận ra sự liên kết. Cũng có thể là sự khác biệt về phát âm, do cách phát âm tiếng Trung khác gần như hoàn toàn so với tiếng Việt từ đó

cũng có thể là một trở ngại trong việc nhận diện để suy đoán từ. Tuy nhiên cũng có thể do những bạn sinh viên này đã có những phương pháp học từ vựng khác hiệu quả hơn có thể bằng cách ghi nhớ trực tiếp hoặc thông qua ngữ cảnh cụ thể nên đã không chọn phương pháp này để áp dụng vào quá trình học.

Qua nghiên cứu cho thấy đa số người học đã nhận thấy giá trị của từ Hán Việt trong việc nhận diện và suy đoán nghĩa từ vựng tiếng Trung. Tuy nhiên vẫn có một nhóm nhỏ không áp dụng cách này, có thể do những sinh viên đó có phương pháp học khác hoặc gặp những khó khăn trong việc khai thác, vận dụng từ Hán Việt trong quá trình học tập.

III. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu và phân tích cho thấy vai trò quan trọng của từ Hán Việt trong việc nâng cao hiệu quả học từ vựng tiếng Trung của sinh viên Đại học Khánh Hòa. Nhờ mối quan hệ chặt chẽ về ngữ âm, ngữ nghĩa và ngữ pháp giữa từ Hán Việt

và từ Hán hiện đại, việc vận dụng vốn từ bản ngữ này giúp người học rút ngắn khoảng cách tiếp cận, suy đoán nghĩa từ mới và ghi nhớ lâu hơn.

Kết quả khảo sát cũng cho thấy sinh viên được tiếp cận theo phương pháp này có khả năng nhận diện, ghi nhớ từ vựng tốt hơn và hứng thú học tập cao hơn so với nhóm sinh viên khác. Có thể khẳng định, vận dụng từ Hán Việt là một chiến lược ngôn ngữ hiệu quả, giúp sinh viên Việt Nam phát huy tối đa lợi thế tiếng mẹ đẻ trong học tập tiếng Trung.

Trong quá trình giảng dạy, giảng viên cần tích cực lồng ghép kiến thức Hán Việt vào giảng dạy: giải thích nguồn gốc, âm Hán Việt của từ mới; khuyến khích phân tích cấu tạo từ ghép; tổ chức hoạt động đối chiếu, trò chơi ghép nghĩa hoặc chuyên đề. Cách làm này vừa giúp sinh viên tiếp thu từ mới dễ dàng, vừa rèn tư duy ngôn ngữ và khả năng suy luận, từ đó học tập chủ động và bền vững hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Đặng Ngọc Xuân (2011), *So sánh sự khác biệt giữa những từ Hán Việt tự tạo với các từ Hán tương đương*, Luận văn Thạc sĩ khoa học Ngôn ngữ học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN.
- Hoàng Thị Thu Thủy (2019), *Cách dạy và học chữ Hán của người Việt xưa dưới góc nhìn của phương pháp giảng dạy hiện đại*, Tạp chí Khoa học Ngoại ngữ Quân sự.
- Huỳnh Thanh Xuân (2003), *Từ Hán Việt trong tiếng Việt hiện đại*, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.
- Lê Đình Khẩn (2002), *Từ vựng gốc Hán trong tiếng Việt*, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.
- Nguyễn Tài Cẩn (1979), *Nguồn gốc và quá trình hình thành cách đọc Hán Việt*, NXB Khoa học Xã hội.
- Nguyễn Phước Lộc (2008), *Mối quan hệ ngữ nghĩa giữa từ Hán Việt và từ tiếng Hán trong việc giảng dạy ngôn ngữ Hán Việt*, Tạp chí khoa học ứng dụng.